

בן 11 שבועות

בעובר זה כבר

ניכר היטב אבריו זיכרי. התצלום, הי מוגדל פי־שניים, מראה את חוסי־הטבור המחבר את העובר לגופה של האם.

מראות. אולם הוא לא יכול להחזיר את המיקרוסקופ לגוף האם, ועליכן היה זקוק לעוברים מתים. הוא פנה לכל בתי־החולים בשטוקהולם, וכך השיג את החומר — במשך שנים ארוכות.

מרתו של נילסן היתה לצלם את העובר בשלושת החודשים הראשונים של קיומו. הוא רצה להוכיח כי בתום שלושה חודשים משעת ההפראה, כבר נסתיימה התפתחות האדם בעיקרה. כי שעה זו כבר קיימים כל האברים. המוח ומערכת־העצבים עוצבו. מה שקורה לי אחר־כך, אינו אלא תהליך של גדילה.

באמצעות התיאור הזה, שחוכה על־ידי נילסן בתצלומיו החדשניים, רוצים

איזו חיה זו?

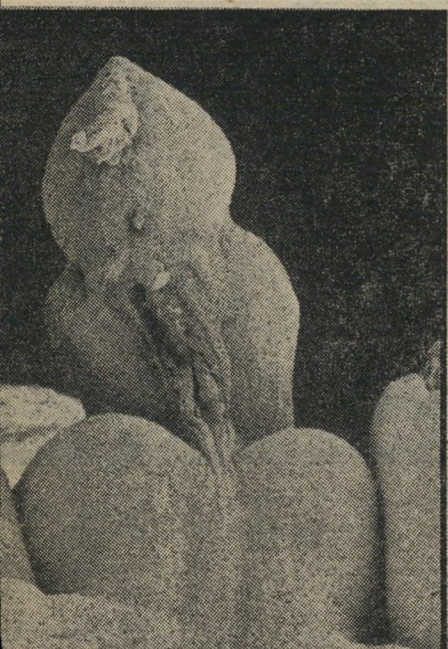
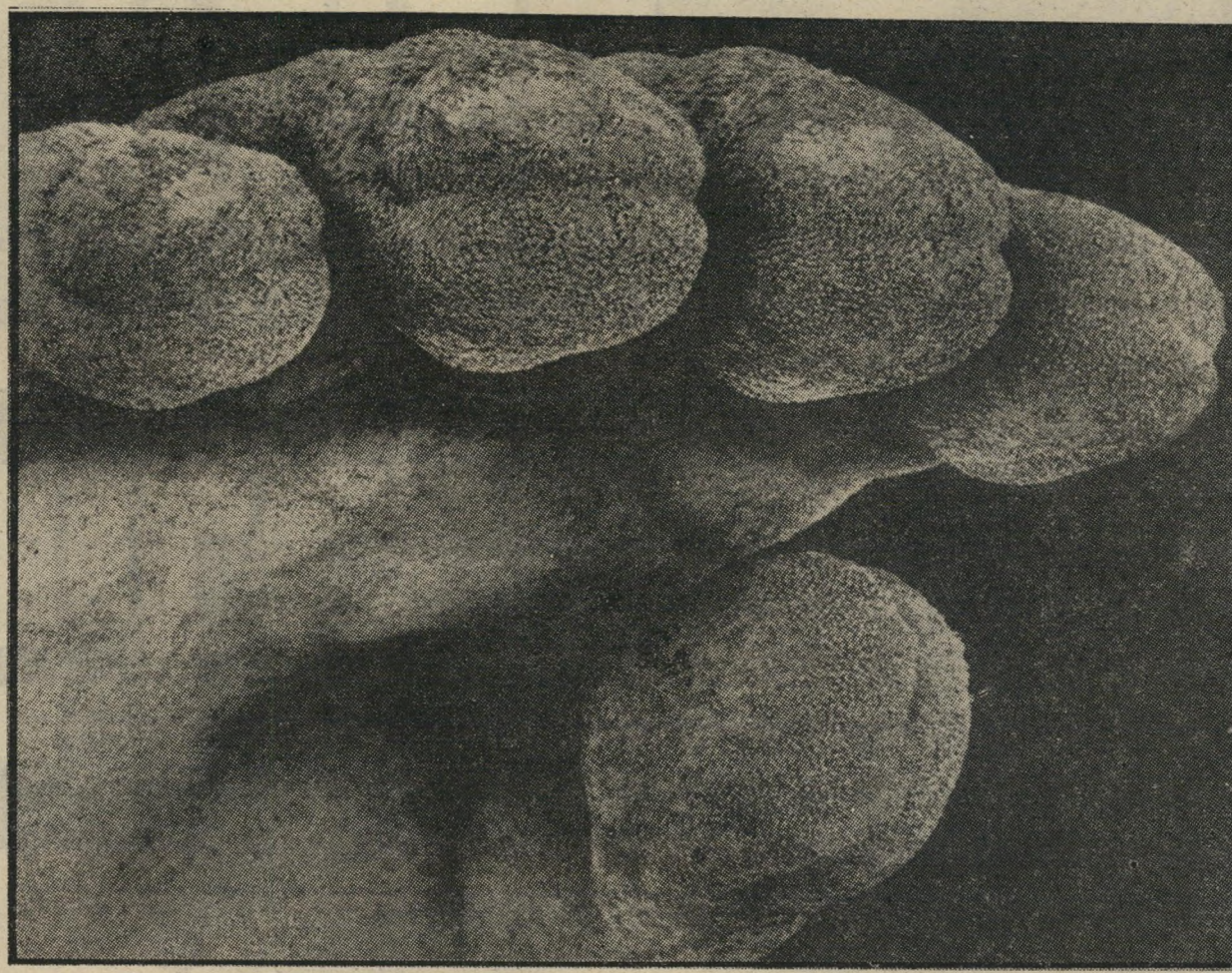
היצור המצולם כאן הוא עובר בן 32 יום, כאשר גודלו במציאות הוא כארבעה מילימטרים. הראש, הנראה אדיר, מורכב כולו ממוח. מהנקודה השחורה הקטנה תפתח עין. מן הבליטות שמתחת

לראש תתפתחנה הלסת העליונה והתחתונה. מתחת לראש הגוף, שבו כבר פועם הלב. הסנפירים הם ראשיתן של הזרועות והי רגליים. מן החומר הדומה לחוליות נוצרים העצמות והשרירים. תצלומים אלה יסייעו לפיענוח רבים מסודות התפתחות האדם.

המדענים להשיג שהנשים יבינו את אח־ריותן דווקא בחודשי־ההריון הראשונים. כי בתקופה זו נקבע אם הילד יהיה נור־מלי או לא, אם יהיה בעל חוסן גופני ונפשי או שיהיה חלש ונוטה לחלות.

אורח־החיים של האם בתקופה זו קו־בע במידה רבה את גורל הילד לכל חייו. למשל, עישון ושתיית אלכוהול, סמים משכרים ושימוש מופרז בתרופות, על־ליים להפריע להתפתחות העובר, או אף לשבש את מיבנה גופו.

משום כך, אין אלה תצלומים לסיפוק הסקרנות בלבד. הם טומנים בחובם לקח הינוכירפואי חשוב ביותר.

תצלום זה, המוגדל פי־60, מראה כי ידו של העובר מפותחת כבר לגמרי בהגיעו לגיל 11 שבועות. העור מורכב מן התאים דמויי־הכדוריים, המתכסים רק

יד אדם